

עברתי ללמד במכללת ספיר - ואיבדתי מאות אלפי שקלים: מכתב לשר החינוך ולשר האוצר

ד"ר דן קאופמן עזב משרה משתלמת באוניברסיטת בן גוריון, ועבר ללמד במכללת ספיר ■ על תחושת השליחות מעיבה העובדה שנאלץ לוותר על ההטבות שקיבל במשרתו הקודמת, ביניהן משכורת גבוהה ושנת שבתון ■ האם הרעת התנאים למורים שרוצים ללמד בפריפריה תוביל אותה למקום טוב יותר?

12:44 25.10.2018 מאת: דן קאופמן

שלום למכובדי השר בנט והשר כחלון, שמי ד"ר דן קאופמן. מי שמכיר אותי יודע כמה כתיבת מכתב שבו אני מדבר על עצמי קשה לי. אבל בכל זאת כמה מלים: אני מרצה בכיר ליזמות במכללת ספיר, ועד לפני שנתיים הייתי חבר סגל בדרגת מרצה באוניברסיטת בן גוריון. חוץ מזה, אני גם יזם. אם נתקלתם בשנה האחרונה בפסנתרי רחוב מבטון – הצבנו בשבוע שעבר אחד בבית יד לבנים ברעננה ואחד במרכז הכרמל שבחיפה – אז דעו לכם שאני האחראי לקיומם. בעברי גם יזמתי חברת ביוטכנולוגיה, ואני מעורב בחברת VR-HEALTH המרתקת, שאותה הקים סטודנט שלי.

חשוב לי להביא בפניכם, השרים בנט וכחלון, את סיפורי האישי. לא בגלל שאני חושב שיש בו משהו מיוחד. בדיוק להפך. אני חושב שיש עוד רבים, רבים מאוד, אולי אפילו הרוב - הנושאים סיפור דומה לשלי. והסיפור הוא פשוט ומקומם. אז כמו שציניתי, עד לפני שנתיים לימדתי בבן גוריון. הייתי חוקר ומרצה פעיל מאוד. פרסמתי (ואני עדיין מפרסם) בג'ורנלים מדורגים וטובים, הנחיתי פוסט דוקטורנטית, ודוקטורנט, ומספר רב של תלמידי תואר שני. זכיתי גם במענק מחקר של הקרן הישראלית למדעים (אותו אני עדיין מנהל) וגם במענק מחקר של האיחוד האירופי (שגם אותו אני עדיין מנהל).

ונהייתי. נהייתי מאוד, לא רק מההוראה והמחקר שהינם בדמי. נהייתי גם מתוספת של כמעט 50% לשכר, שאותה קיבלתי בגין זכיה בשני מענקי מחקר הנחשבים ליוקרתיים ביותר, אותם ניתן לקבל בישראל. נהייתי גם מתוספת קריטריונים משמעותית שאותה מקבל כמעט כל חבר סגל באוניברסיטה בשל היותו חוקר פעיל.

אלא שאז קיבלתי החלטה לעזוב את כל הטוב הזה ולעבור למכללת ספיר. הוצע לי להקים שם מרכז יזמות, ובאמת, אבל באמת, ראיתי בכך שליחות, כמו גם סוג של הגשמה אישית. כיזם בעצמך, השר בנט, אתה בוודאי מכיר את התשוקה להעביר את יכולות היזמות שלנו לאחרים. בטח ובטח לסטודנטים מהפריפריה החברתית והגיאוגרפית של ישראל, שאפיקי היזמות מגדילים מאוד את סיכוייהם להשתלב בחברה הישראלית. בינינו, אתם ואני יודעים שהקניית כישורי יזמות לצעירים בפריפריה, היא אולי הסיכוי היחידי להתחיל ולצמצם כאן בארץ את הכלכלה הדואלית ואת הקוטביות שבין מדינת תל-אביב ומדינת הפריפריה. אחרי הכל, ואמר זאת פרופ' טרכטנברג לפני, אם כל הטוב שיש ביזמות הישראלית היא גם אחראית לא מעט להרחבת הפערים בין אלו שלוקחים חלק בסצנת היזמות ובין אלו שלא. ומה לעשות? היזמות לא כל כך קיימת בפריפריה. בדיוק בגלל זה עברתי ללמד בשדרות. החלום שלי הוא להצליח להביא לשם את 'שדרות רוטשילד'. מה שנקרא משדרות לשדרות.

אז ככה: עזבתי את אוניברסיטת בן גוריון עם שני מענקי מחקר יוקרתיים ופעילים, המשכתי לפרסם, ואפילו בז'ורנלים טובים יותר, המשכתי להנחות סטודנטים (כן – את

אלו מבן גוריון, לרגע לא חשבתי לזנוח את תלמידי באמצע עבודות המחקר שלהם) ובמקביל הקמתי מרכז יזמות מצליח, אליו גויסו כמיליון וחצי דולר מתורמים. רק שלשום קיבלתי למרכז סטודנטית שכתבה לי: "שמי XX...הייתי סטודנטית שנתיים באוניברסיטת בן-גוריון במחלקה לתקשורת וניהול. לאחר הבנה אמיתית שמה שקיבלתי לא מספק או מעניין אותי, החלטתי לעבור לספיר ולכן, אני מתחילה משנה שנייה. אחת ההחלטות לעבור לספיר ולא לפרוש מהאקדמיה לאחר שנתיים ניסיון, הייתה בשל החטיבה שאתה עומד בראשה. קראתי את שכתוב עליה, ובפעם ראשונה הרגשתי שזה כמו כפפה ליד, בדיוק מה שאני מחפשת".

עד כאן, הכל טוב כבוד השרים, ואין לי תלונות. רק גאוה וסיפוק. אבל מה שקרה לי מאז המעבר, וקורה לכל המרצים כמוני שמקבלים החלטה ציונית לעבור וללמד במקומות מפנקים פחות הוא כזה: ראשית איבדתי את שנת השבתון שאותה צברתי באוניברסיטת בן גוריון. ככה, פוף. עברתי למכללה והיא נעלמה. נעלמו לי גם תוספות השכר הגדולות בגין שני מענקי המחקר הנחשבים עימם עברתי. גם מענק הקריטריונים התאדה לו, וזאת למרות שאני ממשיך להיות חוקר פעיל ומוערך – הנה, בשבוע הבא הוזמנתי להרצות בפני המועצה להשכלה הגבוהה בסין על שיתופי פעולה בין-לאומיים במו"פ, נושא שאני יודע שמאוד מעניין אתכם.

בסך הכל, מכובדי, מאז שקיבלתי את ההחלטה לעזוב את אוניברסיטת בן גוריון, איבדתי כמה מאות אלפי שקלים בשכר ובשבתון. ונותר לי רק לשאול אתכם: למה? למה לי, כחוקר וכמרצה במכללה מגיע פחות? האמינו לי שמאז שעברתי למכללה אני עובד הרבה יותר קשה. האימפקט של העבודה שלי על החברה הישראלית הוא הרבה יותר גדול. אז למה אני מקבל פחות? האם שנמוך השכר למרצים כמוני יוביל את מדינת ישראל למקומות טובים יותר? האם זוהי הדרך שלכם לקדם את הפריפריה בישראל? אני חושב ויודע, וגם אתם יודעים, שרק עידוד מרצים מעולים לעבור למקומות הקשים של ישראל, יצליח להוביל את המדינה שלנו למקום טוב יותר. והמקומות הם באמת קשים. חברתית וביטחונית. רק השבוע נפלה בסמוך אלינו רקטה מעזה. אז אולי כדאי ושווה, שרי המכובדים, להתחיל להתייחס אלינו אחרת?